

# **Сказання про князя Дмитра та Волхву**

**Записано зі слів  
князя Дмитра і Волхви<sup>1</sup>  
Анною Зубковою.  
За редакцією  
Володимира Антонова.**

**Переклад з російської  
Оксани Скараєвої.**

---

<sup>1</sup> Див. «Класика духовної філософії та сучасність», за редакцією Володимира Антонова.

**«Сказання про князя Дмитра та Волхву» — це повість, в якій розказана Ними Самими справжня історія Їхнього життєвого шляху. (З Їхніми біографіями можна також познайомитися у збірці [6]).**

**Головне, чому присвячено оповідання, — це теми призначення життя людини на Землі і можливостей духовного самовдосконалення, включаючи конкретні прийоми преображення душі. У захоплюючій формі також обговорюється тема глибинної єдності саме істинного християнства і більш давніх духовних знань дохристиянської Русі.**

**Книга розрахована на всіх, хто шукає Істину.**

— Княже, княже! Захисти! Оборони! — на княжий двір вбігла дівчинка-підліток років дванадцяти. Худенька, захекана від тривалого бігу, вона розмазувала по обличчю сльози...

— Врятуй, врятуй, княже! — продовжувала вона повторювати як молитву...

Хотіла впасти до ніг, але князь втримав, обійняв за худенькі плечі, і вона уткнулася заплаканим обличчям в широкі груди князя, притислася до нього як до батька...

— Сідлайте, друзи! Швидше! Можемо не встигнути!

Дівчинка була з сусіднього прикордонного городища, де стояв з малою частиною дружини кращий друг і названий брат Дмитра Радім.

— Що ж тебе пішака послали, а не гінця кінного?

— Гінця послали, так його стріли наздогнали, а мене не посилали, я сама, городами...

\* \* \*

Коні не скакали — летіли...

Князь Дмитро довго збирав кращих ратників у дружину свою, кожному — як собі, довіряти міг. З півслова, з півпогляду всі його розуміли.

Одна думка була у всіх: «Тільки б встигнути!»

... Стовпи диму над поселенням... Фортеця порожня... Тіла трьох загиблих захисників лежать на майданчику біля ворітної вежі...

Дмитро немов побачив, як билися вони на смерть у вузькому проході воріт — одні, захища-

ючи собою всіх. Серед загиблих, звичайно ж, Радім. Трохи осторонь — гінця пораненого знайшли непритомного. А більше — нікого: ні живих, ні мертвих...

«Але ж не могли усіх забрати в полон? Це ж — яке військо треба?! І слідів битви великої немає... Фортеця порожня, городище порожнє...»

Рать гула:

— Помсти!

... Коли на площу всередині фортеці з щілини в скельній породі, до якої примикала одна з фортечних башт, стали в повній тиші виходити люди, Дмитро очам своїм не повірив.

Усі — живі, цілі! Жінки з малими дітьми на руках, люди похилого віку, отроки... Попереду йшов Радонєж, син Радіма. Впевнено він йшов: так, як має йти той, за ким ідуть люди.

«Скільки йому років зараз? Напевно, ще дванадцяти немає?...»

Радонєж був зовсім не схожий на свого батька — дужого, високого силача. Неабияку силу Радіма навіть крізь одяг завжди видно було, так само, як і у Дмитра. Коли вони де-небудь парою з'являлися, погляду ніхто відвести не міг: багатирі! А Радонєж — весь у матір, у Владиславу: тонка, тендітна, немов прозора вся була, сила — тільки в душі. Всю ту силу до крапельки останньої — синові вона віддала, померла пологами... А тепер ось — і Радім...

Дружина все ще гула над тілами полеглих:

— Помсти!

Радонєж підійшов до Дмитра, вклонився до землі прилюдно:

— Княже Дмитре, батько велів мені всіх до печери відвести, тому, що я там кожен поворот знаю, не заблукаю... Я просив дозволу битися разом з ним, — голос Радонєжа почав зриватися... Він замовчав, зітхнув глибоко-глибоко:

— Візьми мене до себе в дружину, княже Дмитре!

— Узяв уже, Радонєже! А за подвиг твій: за порятунок людей — не знаю, як і дякувати тобі! — Дмитро обійняв хлопчика.

— Тепер — слухайте всі! Вбивств з помсти — не попущу! Зупинити це потрібно! І якщо не ми зупинимо, то хто?

Радім був мені названим братом. Його син — тепер мій син! І це споріднення — по крові, по пролитій крові!

Але я не хочу, щоб на нашій землі через помсту лилися ріки крові і сліз! І Радім цього не хотів!

Їдемо до князя Гаврила! Мечі — у чохлах, кров не проливати!

Радонєже, ти — теж зі мною!

А тут — готуйтеся тіла полеглих ховати! Ми — до заходу будемо!

\* \* \*

Князь Гаврило кидався в паніці: він чекав помсти від князя Дмитра після того, що сталося. Він вже заручився союзниками для битви. Але битва — вона ж не відразу: союзники тільки через два тижні військо зберуть...

«А може — і миром порозуміємося, даниною відкупимося? Дмитро — він мир любить.

Але навіщо ж сам-от на поріг завітав?! Та ще — і з дружиною!...»

— Ох! Навіщо пропустили?! — закричав Гаврило на варту, бачачи князя Дмитра з Радонськем і двома десятками ратників, які швидким кроком заходили прямо до палат.

Отямившись, привітав:

— Не чекав, княже...

— Не чекав, не кликав, не хотів — та тільки сьогодні твої люди порушили мир, підпалили поселення, вбили трьох моїх ратників!...

— Недогледів я, княже! Преси викуп!...

— Чим викупиш життя його батька, чим заміниш чоловіка, сина, брата — тим, хто стали сиротами? Клич народ і злодіїв!

— Ну хочеш, жінку мою та дітей візьми заручниками миру між нами... Нехай у тебе поживуть... Ольгу приведіть!

— Навіщо?! Не потрібні мені заручники! Людей збирай! Усіх!

Слуги тим часом привели дружину князя Гаврила. Висока, трохи сутулувата жінка, видно, ледь встигла прибрати волосся під повойник, злякано дивилася на чоловіка, на Дмитра, на озброєних дружинників. Одну дитину вона тримала на руках, інша чіплялася за сарафан, щоб встояти...

— За що ти ото жінку лякаєш?! Не те потрібно! Збирай людей! — суворо мовив Дмитро.

— Сюди? — панікував князь Гаврило.

— Сюди скликай! Якщо сюди не вмістиш — у двір клич! І не змушуй мене повторювати!

\* \* \*

Дмитро почав говорити з людьми з балкона білокам'яних палат князя Гаврила.

А говорити Дмитра навчив ще його вихователь монах Веніамін. Коли Дмитро залишився сиротою, то ця дивовижна людина не тільки зберегла для хлопчика його спадкові володіння, навчила моральності на основі християнських писань, а й навчила умінню володіти словом, умами і емоціями слухачів.

Результат промови Дмитра був простий: нападники на селище були покарані, але не страчені. Обговорили і те, як будинки, що погоріли відбудують, і те, як майно постраждалим відшкоднують.

Потім довго говорив людям Дмитро про те, як страх розправи і спрагу помсти між людьми — можна і потрібно допомогою взаємною замінити. Про любов християнську він говорив, про прощення, про Бога!

... Договір про непорушний мир був підписаний. Він був укладений не на папері тільки, але і в розумінні багатьох людей.

Дмитро ставив собі за мету оточити свою вотчину круговою порукою мирних угод між князями. Він поспішав зробити мирний договір надійним, а його порушення — невідворотно, неминуче караними.

... Сонце майже сховалося за горизонтом. Тіла загиблих поховали за християнським звичаєм. На дзвіниці невеликої церкви мірно дзвонив дзвін. Але і так майже всі жителі були тут, щоб по-

прощатися з тими, хто віддали свої життя, рятуючи їх...

\* \* \*

Минув рік.

Радонєж жив тепер у Дмитра. Він подорослішав. Він рвався фехтувати, стріляти, скакати верхи. Звичайно ж, Дмитро вчив його цього. Дивився Дмитро і за тим, щоб тендітний статурою хлопчина не надірвався від якої-небудь непосильної ваги, прагнучи в усьому бути схожим на князя.

Але було навчання і книжковій премудрості. Грамоти його давно навчили, але у Радонєжа були неймовірні здібності до мов. Він міг на льоту запам'ятати слова незнайомої мови — і вже більше ніколи не забував їх і міг в точності повторити.

Дмитро наполягав на тому, щоб хлопчик вчив іноземні мови.

А Радонєж опирався цьому, вважаючи такі заняття справою писарів та ченців.

І цього ранку вони говорили про те саме:

— Я хочу бути воїном справжнім — як ти, як батько! Навіщо мені ці розмови на інших наріччях!

— Та хіба мало у нас воїнів? А ось дипломат з тебе справжній може вийти! А це набагато більше потрібно, ніж мечами махати!

Скільки воїнів навколо! Сили — незміряно! Але мудрості — жодної! А дипломати — вони і без зброї перемогу здобути можуть!

— Бачив я твоїх дипломатів! Вони всі брешуть! Вони — завжди брешуть! Навіть уві сні во-

ни, напевно, самі собі брешуть, щоб наяву не проговоритися!

— Але хто ж тебе брехати змушує?

— Поки — ніхто. Тому, що я — з тобою.

— Ну ось, і вчи мови інші, щоб мене такі брехуни не обдурили! — знайшов рішення Дмитро.

— Гарзд! — здався Радонєж.

Сьогодні вони збиралися підписати останній з дванадцяти договорів, котрий мав би забезпечити мир і порядок на навколишніх землях.

Радонєж подав Дмитру тонку кольчугу.

— Не треба! Адже не на битву їдемо! І не на бенкет навіть! Про все ж уже домовлено, тільки папери підпишемо — і додому повернемося!

\* \* \*

Вони підїжджали від табору, де стояли станом біля річки, до міських воріт, коли все сталося... Ратники князя не встигли помітити тих, хто стріляли. Стріляли не з луків, а з арбалетів, з великої відстані. Дві стріли, одна за одною...

Радонєж теж не бачив тих, хто стріляли.

Він любив князя Дмитра як батька. Він завжди знав, що готовий віддати за нього своє життя — і не тільки як ратник, але і як син.

У цей день взагалі все не так пішло... Князь не надів кольчугу, і Радонєж з кожним кроком його коня відчував незахищену спину князя.

Ось вони спішилися біля воріт...

Радонєж почув тільки свист стріл. Він трохи підстрибнув, щоб міцніше обійняти свого названо-

го батька за шию і закрити його, закрити своїм тілом...

\* \* \*

Дмитро тримав на руках тіло Радонєжа, пронизане стрілою, боячись поворухнутися.

Він розумів, що це — кінець: рана — смертельна.

Перед міськими воротами, де все сталося, починав збиратися натовп допитливих: селян, ремісників, що їхали до міста або з міста.

Декілька ратників Дмитра кинулися в погону за тими, хто здійснив замах на життя князя.

Решта безмовно оточили Дмитра, який опустився на коліна і продовжував тримати на руках помираючого Радонєжа. Він не помічав, здавалося, нічого навколо і немов намагався утримати життя свого названого сина, яке витікало з кожною хвилиною.

«Боже! Врятуй його! Візьми краще моє життя!...» — Дмитро закликав до Бога з глибини серця, хоч і розумів, що зробити вже нічого не можна...

Раптом в натовпі присутніх людей почулися голоси — перелякані, недоброзичливі, здивовані:

— Чаклунка!

— Волхва!

— З'явилася! Кровушку православну відчула!

— Свят! Свят! Свят! Цур мене!

Дмитро підняв погляд від тіла Радонєжа.

Від лісу йшла висока світловолоса жінка, одягнена в білу сорочку до п'ят, за, як казали, язичницьким звичаєм.

Натовп перед нею розступився, немов боячись її дотику. Багато хто хрестилися.

Вона підійшла, опустила на коліна поруч з князем.

Сказала тихим, рівним і впевненим голосом:  
— Тримай міцніше, княже, стрілу дістану.

Вона дуже точними і сильними рухами тонких елегантних пальців обламала накінецьник стріли і потім висмикнула стрілу з тіла хлопчика. Кров бризнула фонтаном.

Волхва простягла обидві руки над раною... Кров перестала струмувати.

Дмитро подумав, що це — кінець.

Але Радонєж — дихав! Під руками Волхви рана затяглася на очах...

— Чаклунство!... — шепотіли ті, хто стояли поблизу і бачили все.

Волхва не звертала уваги на ці перешіптування.

Вона піднялася на ноги. Уважний і спокійний погляд її сіро-блакитних очей зловив погляд Дмитра. І вона стала говорити так, що слова проникали всередину душі:

— Він не помре, княже Дмитре! Я вилікую його! Але тільки потрібно, щоб кілька днів він пробув у мене. Накажи своїм воїнам зробити носі і віднести хлопчика зі мною.

... Дмитро кивнув ратникам. Вони швидко спорудили носі з двох списів і плаща. Дмитро дбайливо опустив на них тіло Радонєжа.

— Не бійся, княже, я не зачарую його і не заподію йому жодної шкоди! Заверши тут всі свої справи, підпиши всі папери — і приходь до мене в ліс. Нехай — ніщо тебе тут більше не тримає! Ти знайдеш Радонєжа вже здоровим.

— Як я знайду тебе в лісі?

— Слухай серце: воно вкаже тобі дорогу!

— Добре, я прийду.

... Дмитро дивився услід стрункій постаті жінки, за якою йшли його ратники з ношами.

Через кілька хвилин вони увійшли до лісу і зникли з очей.

Дмитро, звичним для воїна поглядом, відмітив напрямок, у якому вони пішли, дерева, від яких починалася стежка.

Люди, які стовпилися, щоб поцікавитися про те, що відбувається, почали розходитися.

Дмитро все ще був немов у прозорому тумані від всього того, що сталося. Замах, Радонєж, Волхва...

— Не здумай ходити туди, княже! Душу загубиш і хлопчика не врятуєш! — прокаркала йому у спину якась стара жінка...

... Коли натовп порідшав, одна скромно одягнена жінка смикнула Дмитра за рукав:

— Не вір, княже, що чаклунка вона! Так, віри вона не православної, але лікувати добре вміє! У минулому році вона сина моговилікувала. І багатьох інших мало не з того світу повертала та на ноги підймала! І нічого поганого з ними потім не було! А три роки тому мор починався, та якби не вона — стільки людей би поховали!... Багатьом вона допомогла, а зла нікому не зробила! А що нехрещена — то Бог пробачить!

\* \* \*

Дмитро того дня підписав останній з дванадцяти договорів мирної угоди між князівствами, до укладання якої він прагнув два останні роки.

Потім він повернувся до табору, де вони з ратниками стояли. Сів у наметі.

«Закінчи всі справи...» — прозвучали у свідомості слова Волхви...

«Ну що ж, всі — так всі!»

Дмитро дістав аркуш і написав новий заповіт і розпорядження на випадок, якщо ні він сам, ні Радонєж, якому все заповідано було, не повернуться сюди живими.

Він покликав племінника Всеволода, вручив йому всі папери, печатки і ключі.

Потім він віддав усі розпорядження ратникам, призначив тих, хто у різних справах його заміщати будуть.

«Ну ось, тепер — все, здається».

Вже давно стемніло надворі.

Цим часом, нарешті, повернулися ті двоє ратників, які пішли до лісу з Волхвою.

Дмитро вислухав їх:

— Далеко йшли, будиночок у неї у лісі непомітний, струмок, начебто, поруч дзюрчав, чути було... Дивна вона, її звірі та птахи слухаються...

— Дорогу зможете показати?

— Ні, не згадаємо. Немов у тумані все було. Наворожила. Але Радонєж живий. У хатинці в неї залишили.

— А як же назад уночі вийшли?

— Вона білій сові звеліла шлях нам показати, ми за совою цією і йшли...



На світанку Дмитро вирушив до лісу один.

Він йшов впевнено, немов внутрішнє знання підказувало йому напрямок. Жодного разу навіть не засумнівався він, куди повернути.

Вміння чути і розуміти цей внутрішній голос або «чуття», як сам Дмитро його іменував, було притаманне йому ще з дитинства. Коли він цьому «чуттю» довіряв, то все йому вдавалося, складалося успішно. Правда, бували періоди, коли надовго замовкало це внутрішнє «чуття».

«'Слухай серце: воно вкаже дорогу!» — згадав Дмитро слова Волхви. — Ось, значить, у чому секрет цього 'чуття' внутрішнього: це серце духовне дозволяє Божий промисел відчувати!»

Про серце духовне йому багато раніше розповідав наставник його монах Веніамін.

«Значить, Бог — зі мною! І не буде шкоди від чаклунства Радонєжу! Значить — виживе!» — радісно думав Дмитро.

Незабаром веселий струмочок задзюркотів поруч і весело почали співати птахи.

Дмитро пішов уздовж струмка, твердо знаючи, що напрямок — вірний.

Впевненість, що він не заблукає і йде у потрібному напрямку міцніла з кожним кроком.

Через кілька годин Дмитро сполохав білу сову, яка спала у гіллі...

Вона ухнула і полетіла в сторону.

Дмитро повернув в тому напрямку, куди полетіла сова, — і через кілька хвилин опинився на затишній галявині. На її краю, під лісом, причаївся невеликий будиночок.

На порозі стояла, посміхаючись, Волхва.

— Заходь, княже! Добре ти шлях шукав, не збився жодного разу!

... Дмитро вклонився в привітанні, торкнувшись рукою землі, увійшов до хати.

На широкій лаві під стіною спав Радонєж. Дмитро підійшов ближче, нагнувся над ложем. Дихання хлопчика було рівним, спокійним. Легкий рум'янець на обличчі — замість колишньої мертвої блідості вмираючого — говорив про те, що Радонєж має одужати: «Живий! Буде жити!»

У відкритій печі горіло багаття. Стіл був накритий.

Волхва подала ковша, щоб князь вмився, і запросила пообідати.

Побачивши, що погляд Дмитра весь час звертається на Радонєжа, сказала:

— Спить він, і до ранку завтрашнього добре би йому поспати. Здоров'я від того додасться. Дозволиш не будити зараз?

— Він — точно виживе?

— Він уже здоровий, тільки сил трохи ще нехай накопичить до ранку.

— Ти — справді, чаклунка?

— Ні. Я — Волхва! Волхви вміють лікувати складні рани, відновлювати в тілі та в душі пошкоджене, щоб здоров'я до людини повернулося. У цьому немає нічого дивовижного. Це — так само, як вміти вогнем користуватися, щоб їжу приготувати. Той, хто вогню ніколи не бачив раніше, — вирішить, що це — магія. А це — звичайні закони життя, що Богом створені.

— Ти якому Богові поклоняєшся?

— Бог — Він один...

Давай, ти з дороги пообідаєш, відпочинеш, а потім я тобі про все розповім, на всі питання твої відповім! А то недобре це — гостя голодним тримати! — вона посміхнулася ніжно й лагідно.

... Волхва була зараз схожа на саму звичайну жінку, яка радо частувала гостя.

Гриби солені, хліб, мед, горіхи, пироги гарячі з печі...

Дмитро тільки зараз зрозумів, наскільки він зголоднів. Вчора йому було зовсім не до їжі... А яке все було смачне!

І господиня теж раділа тому, що частування — на славу!

Та й сама вона була — така красуня! Тільки зараз Дмитро розгледів її. Струнка, гнучка фігура! Світло-русяве волосся було перехоплене тасьмою навколо голови. Очі — спокійні та лагідні — світлом ніжним сяяли з-під вій довгих і густих.

І було так добре і спокійно все навколо! Всі побоювання, якими забезпечили в дорогу Дмитра турботливі поради, розсіялися.

Коли пообідали, Волхва раптом запитала:

— Хочеш, плече тобі полікуємо? І сам побачиш моє лікування!

— Ти що, крізь одяг бачиш?

— Бачу. Рану погано твою лікували: болить ще та заважає тобі.

— Та, все не було коли...

— Розслабся, відпочинь! Втомився ти, княже, часом останнім від думок важких, від подій нерадісних! Я покажу тобі те Світло, Котре прибере і біль, і всі пошкодження душі й тіла! Точніше, ти сам прибереш свій біль і побачиш, що немає магії жодної!

... Дмитро немов занурився у м'яке сяюче Світло.

Він міг дивитися на своє тіло з усіх боків. Немов у воді, що світиться, тіло знаходилося і саме було напівпрозорим.

Він почув лагідний голос Волхви:

— Бачиш? Там, де темна пляма, — це слід від рани старої твоєї. Ти руками викинь цю чорноту!

... Дмитро спробував поворушити руками тіла, але не зміг. І тоді він раптом ясно зрозумів, що в тому Світлі, в Якому він зараз перебував, він може бачити, чути... І у нього є *руки душі*, якими він може діяти!

— Ти — душа, а не тіло! Ти ж про це чув давно! Так ось, *руками душі* — викинь з тіла свого все, що бачиш там темне!

... Дмитро послідував цій вказівці.

Він побачив у цьому Світлі і Волхву. Тонкі її пальці, такі ж, як на руках тіла, тільки такі, що зі Світла сяючого складаються, доторкнулися і довершили лікування. Блаженство невимовне наповнило все тіло його і душу одночасно!

Дмитро відкрив очі. Ниючий біль, що за останні півроку безперервно відзначав собою слід погано загоєної рани, пройшов безслідно. У тілі ж тепер були легкість і радість надзвичайні, наче помолодшав років на десять, немов покинув його тягар важкий, котрий він довго ніс! Юність, радість, весна, любов!... Слова не склалися, щоб передати все те, що його переповнювало!

«Що це за чаклунство таке?! Чому так добре і спокійно на душі стало?» — подумав Дмитро.

— Це — не чаклунство зовсім! — тихо сказала Волхва.

— Ти можеш читати мої думки?

— Можу, якщо ти захочеш і дозволиш.

— Давай спробуємо! Колись в дитинстві я мріяв про світ, в якому люди говорять те, що думають, і не ховаються під фальшу оманливих слів. Я не знаю — чому, але я вірю тобі. Я не знаю, що ти зі мною таке зробила... Що це: магія чи чудо?...

— Забудь дурні страхи маленьких людей, суперечки про догми та віри, які забороняють мислити, відчувати, любити, відчувати Істину і знати Бога!

Ти питав, яким «богам» я поклоняюся?

Але я сповідаю того ж Бога, що і ти, того ж Бога, що й Ісус! Сповідаю — і відаю: бачу Його, чую Його, розумію Його Волю в собі, дарую Його Силу і Любов іншим! Бог — це Єдина Найбільша Загальна Сила!

Але книжники та фарисеї, які забороняли Ісусові говорити правду про Бога, котрі стверджували, що Ісус порушує закони, проповідуючи Істину і зцілюючи хворих в суботу, — це були такі ж служителі догм, які продовжують і зараз лякати людей пеклом посмертним за недотримання «правил», які людьми, а не Богом придумані!

Пробач: я складно говорю... Зараз я спробую пояснити простіше.

Знаєш, мені дуже давно не доводилося говорити з людиною, яка мене зрозуміти може, котра Бога пізнати готова і не злякається, бо всім серцем того бажає!

— Якою силою ти зцілюєш? — запитав Дмитро.

— У мене — та ж Сила, що в Ісусі! Але ця ж Сила є і в тобі, і в інших людях, але ніби спить Вона в них до пори.

Частина цієї Сили діє і в зерні, яке проростає крізь товщу землі, щоб зійти. Або — в дереві величезному, яке виросло з насіння малого!

Частина цієї Сили пробуджує навесні поклик любовний у тварин — і вони лестяться один до одного, з'єднуються в блаженстві і породжують потомство.

Ця ж Сила, проявляючись у людині, спонукає її шукати Божественне за межами світу видимого.

Вона — вабить душу до Бога-Засновника!

Це — Божественна Сила Створення!

Вона діє на різних рівнях життя по-різному.

Люди втратили знання про те, як зливатися з цієї Силою і явити Божественне в собі! І тому вони, подібно до рослин і тварин, просто несвідомо підкорюються цій Силі.

Тільки суцї в тілах людських Діти Бога — можуть пізнавати і використовувати цю Силу усвідомлено — наповнюючись Нею, з'єднуючись з Нею.

Хочеш, я навчу тебе всього, що знаю і вмю?

— Думаєш, я зможу цього навчитися?

— Бог привів мене до того місця, де хотіли тебе вбити. Думала я, що запізнилася, що біду відвести не встигла. А ось, виходить, все так задуmano, щоб ти Силу Божу явлену побачив!

Пам'ятаєш, ти просив Бога життя синові твоєму названому зберегти — і відповів Бог тобі у ту ж хвилину?

— Ти і це знаєш?!

— Знаю. Це — зовсім просто! Думки іншої людини кожен розуміти здатний з легкістю, навіть якщо просто стане з увагою і любов'ю на співрозмовника свого дивитися!...

\* \* \*

Вони говорили до вечора багато про що.

Дмитро слухав, вдихав всією душею такі прості і зрозумілі слова її про призначення життя людського і вдосконалення душі, про Бога, у Котрому з'єднані найвеличніші Любов, Мудрість і Сила! І що Він — керує усім у Світоустрої!

Але Дмитро не просто слова слухав, але водночас він немов торкався душею до душі її. Він не міг надивитися на красу Волхви! Аромат віяв від її волосся, тепло і світло — від тіла її і від душі! Спокій і блаженство всередині неї були великими! Він немов спалахував від кожного випадкового дотику її рук... І вогонь цей — розгорявся так стрімко!

Як же давно він не закохувався! А так, як тепер, — такого взагалі ніколи не було в його житті! Душа раділа тому, що вона — поруч! — така гарна, така мудра і загадкова, ніжна і ласкава!...

«Значить — така доля! Хай буде, що буде!»

Він торкнувся плечей, притягнув до себе, поцілував у уста.

Волхва не противилася, слухняно, гнучко подалася тілом назустріч його ласці.

... Такою ночі не було ніколи в житті Дмитра! Він і припустити не міг, що злиття в гармонії тіл і душ можуть дарувати таке блаженство!

... Вранці він продовжував милуватися нею.

Він спробував відігнати думки про гріх і покарання, що звідкілясь з'явилися непроханими...

— Чому ти досі думаєш, що близькість між люблячими один одного людьми — гріх?

— Втовкмачили нам те в голови дуже міцно!  
— розсміявся Дмитро.

— Похіть темна — те воістину гріх! А кохання — те від Бога! Любов між чоловіком і жінкою є ж прообразом любові між душею людською і Богом! Вона — воістину, свята! Навіть у Біблії ж є «Пісня пісней царя Соломона»!

— Ти читала і це?

— Читала. Але Біблія багато в собі протиріч містить. І не все зрозуміло в ній навіть тим, хто вивчали її. Є ж і інші святі книги. І багато є інших способів Волю Бога зрозуміти!

... А зараз — ходімо вмиватися! Потім багато про що ще розповім тобі!

Волхва привела Дмитра до лісового озера.

Вона роздяглася, не соромлячись оголеності і краси своєї, пішла у воду.

Ранковий туман пестив її ніжне прекрасне тіло.

Дмитро замилювався.

— Ну що ж ти? — вона покликала вже з води.

Дмитро скинув одяг.

Сильне і красиве тіло Дмитра, русяве, кучеряве великими кільцями волосся, досить коротко

підстрижена борода — вони з Волхвою були на-  
прочуд гарною парою!

... Потім він виніс її на руках на берег.

«Яке ж це диво! Адже навіть у мріях таке не  
уявляв!» — подумав він.

— Я теж! — вголос відповіла його думкам  
Волхва. — Ну, ходімо сина твого будити! Пора  
вже!

Вони одяглися, пішли до хати.

... Волхва якимось особливим чином про-  
вела долонями над тілом Радонєжа — і він відк-  
рив очі, підвівся і сів на ліжку.

Він з подивом дивився на незнайому красу-  
ню, на Дмитра, на незвичну обстановку навколо.

— Це — Волхва! Вона вилікувала тебе! —  
сказав Дмитро.

— Я бачив тебе уві сні, — звернувся він до  
Волхви. — І ще батька й неньку бачив, я її взагалі  
вперше побачив! Ти на неї схожа трохи.

— Дмитро, ти проведи Радонєжа до озера,  
нехай теж скупається, а я тут на стіл зберу поки:  
трапезувати скоро будемо.

\* \* \*

Коли йшли до озера, Радонєж запитально  
глянув на Дмитра.

— Та, багато тут всього сталося, так в раз і  
не розкажеш! — відповів на його погляд Дмитро.

— Люба вона тобі?

— Так. Хотів би, щоб вона дружиною мені  
стала, матір тобі замінила. Та поки не знаю, як все  
складеться. Не говорили ми ще про те.

Вона тебе за два дні майже з того світу повернула, вилікувала. Вона ще стільки багато такого знає і вміє!

Вона — Волхва. Я раніше думав, що Волхви — це старці-язичники, які жертви своїм богам приносять і чаклюють.

А ось, як все обернулося! Швидко все так сталося, що не розібрався ще у всьому!

— Невже всього два дні пройшло?

— Я і сам поки повірити в це не можу!

Вона сказала, що не дива це і не чаклунство. І обіцяла нас цього ж навчити, якщо забажаємо.

Ми з тобою якимось незбагненним чином немов у раю опинилися! І вона в цьому раю — господиня!

... Радонєж веселився і плескався у воді. Дмитро теж не втримався — і скупався з ним ще раз.

— Ми тут залишимося? — запитав по дорозі назад Радонєж.

— Я би хотів залишитися. Цікаво мені те, що вона говорить і те, що вміє. У мене всі уявлення про Бога і про світ — перевернулися! А нове розуміння ще не склалося, не затвердилося. Ти не проти пожити тут, якщо не вижене?

— Не проти! Я в раю ще ніколи не жив!

\* \* \*

Дмитро в своєму житті чимало книг прочитав. Багато розмовляв з вихователем своїм — людиною мудрою і широко освіченою, на ті часи.

І з іншими людьми він розмовляв, знання і мудрість яких його вабили. Але не багато таких зустрів він за своє життя.

Він вважав себе вільним від порожніх релігійних догм. Він вірив глибоко, щиро в буття Бога, прагнув праведно жити.

Багато думав Дмитро про призначення людського життя, про розбіжності того життя, яким люди навколо живуть, — з Заповідями Христа.

Чвари міжусобні між князівствами, грабежі, союзи, що віроломно руйнуються... Жага влади і злата, які правила князями, — дивувала Дмитра! Хотів він перемогти зло і несправедливість, що навколо доводилося бачити! Адже навколо — ріки крові, сироти, вдови... А ще — злидні людей, які на землі трудяться! І, в результаті, — їхнє небажання працювати... Це тому, що вирощений урожай відберуть — або вороги з сусідніх князівств, або просто грабіжники, або свої ж «князі-захисники».

Він намагався все це змінити, коли став княжити сам. Але його вотчина не могла жити в мирі і благополуччі — серед вируючого навколо моря грабежів, ворожнечі і зрад!

За чесність, вірність слову, готовність безкорисливо захищати людей — Дмитро придбав багато як друзів, так і ворогів.

І недавній замах на його життя — був не першим.

... А ось тепер — Волхва! Вона увійшла до його життя — і все змінилося! Любов'ю і блаженством, Світлом незвіданим і знаннями вабливими — покликала вона його в Божественний світ!

І Дмитро вирішив прийняти ту долю, що підготував йому Бог, і спробувати зрозуміти і пізнати той невідомий і величезний світ, на порозі якого чекала його Волхва.

Думки про зраду постулатам православної віри злегка бентежили Дмитра. Але він вирішив сам у всьому розібратися.

Для Радонєжа ж все навколо — стало святом! Волхва дарувала йому ту материнську ніжність, про яку він навіть не мріяв! Її уроки були йому цікаві, немов казки, що оживали!

І частиною таких казок були лісові тварини, які стали ручними, котрі слухалися Волхву, розуміли її думки.

Біла ручна сова Волхви визнала Радонєжа за свого, охоче сідала йому на плечі, виводила його до дому, якщо він заходив занадто далеко в ліс.

І з ведмедицею, яка охороняла місце проживання Волхви, він подружився. Білки, зайці підбігали, прохаючи їх погладити, птахи з радістю сідали на руки і співали своїх пісень...

\* \* \*

Всі жителі лісу: звірі, птахи, риби — були для Волхви друзями близькими. І того ж вона вчила Дмитра з Радонєжем. Те саме мріяла вона і всім людям сказати, та поки не придумала — як.

Вона розповідала про це багато. Зокрема, детально пояснювала, чому вважає непотрібним використання тіл убитих тварин в їжу:

— Може, тому в світі людей і відбуваються війни і вбивства, грабежі та насильство, що люди

собі за звичку страшну взяли від вбивства їжу отримувати, плоть свою такою їжею жити. Може, через те, що на муки і смерть люди прирекли тих, кого їдять, — і в життя тих людей страждання приходять?

— А рослини? Хіба не гріх тоді — їх теж губити, щоб їсти? — запитав Дмитро.

— Даремно губити — гріх. А якщо в їжу для тіла — то не гріх. Рослини так створені Богом, що плоди і насіння приносять. І частина насіння й плодів тих — людству в їжу Богом призначені. І не боляче насінню і плодам, що дозріли, коли їх збирають. Навпаки, наприклад, радість дереву велика, якщо подякує йому людина за плоди, що зірвала та споживає.

Частину насіння зібраного посіяти може людина — і врожай зростити.

І якщо частину молока візьме людина від тварин, за якими доглядає, — то теж не гріх.

Але якщо людина, як звір хижий, вбивати буде, щоб тіла убиті їсти, то стає душею людина подібна до хижака.

Те, що природньо для природи звіра, — воно ганебно для людини! І люди — в тій ганьбі живуть, навіть не помічаючи, не здогадуючись про те!

І дивуються вони: звідки беруться лиходії, котрі, як хижак, захоплюють багатства і владу, і людську кров пролити не бояться в гонитві за живою власною!

І все це вважається звичайним вже багато століть!

Але ті, хто любов у собі розвинути хочуть, — про це обов'язково задуматися повинні! І зро-

зуміти для себе вони зобов'язані, що не хочуть нести біль і смерть — ні людям, ні тваринам!

... Дмитру і Радонєжу виявилось настільки ясным те, що Волхва пояснювала, що не спадало їм більше навіть на думку — скуштувати їжі гріховної.

\* \* \*

Одного вечора Дмитро попросив Волхву:  
— Розкажи нам про себе.

... Волхва замислилася ненадовго.

Потім почала розповідь. Коли вона говорила, то Дмитро і Радонєж немов бачили все, що відбувається: немов картини кольорові, на яких всі розмовляють, рухаються, — змінювали одна одну.

— Мій прийомний батько, Баян, був Волховом. Але він обрав шлях не відлюдництва, як багато хто з Волхвів, але конкретної допомоги людям — заради збереження серед людей стародавніх знань. Він хотів привнести в душі людей хоч трохи добра і світла, навчити не підкорятися злобі і страху, навчити, як з любов'ю сердечною життя змінити на краще.

Він ходив з гусями по селах і містах — і співав пісень, розповідав оповіді, з яких люди могли дізнатися і зрозуміти багато.

Цих пісень він співав так само, як я зараз вам розповідаю: кожен слухач немов бачив картини, що ожили.

Одного разу на місці згорілого поселення тих, кого називають тепер язичниками, він знайшов дивом уціліле дитя. Це і була я.

Баян довго намагався віддати мене в сім'ю якусь: адже незручно з немовлям мандрувати. Але ніхто не погоджувався взяти мене. І тоді мій батько прийняв це як доручення від Бога.

Ось так я і росла під мудрі пісні батька мого — замість колискових.

Він вивчив мене і співати, і танцювати, щоб виступати перед людьми, які слухати нас приходили. Коли я танцювала і співала, то немов сонечко в грудях моїх — любов сяяла, світло і любов з рук лилися.

Ми і в селах бідних, і в князівських палатах бували. Багато по землі пройшли!

А потім стала я просити батька — більшого мене навчити, Волхвою справжньою зробити. Але до кінця вивчити мене, поки тіло його живим було, він не встиг. Уперта я була тоді і свавільна! Тому не поспішав він знання великі мені передавати, поки я своїми емоціями і бажаннями у всій повноті керувати не навчуся.

А потім дізнався він від Бога, що смерть його близько. І — що смерть ту на очах у багатьох людей він прийняти повинен: щоб запам'яталися пісні, що він співав, щоб, навіть ім'я його почувши через сторіччя, багато людей могли б відчувти Любов Божу, що з Ним завжди в єднанні перебувала.

Він не хотів, щоб я бачила його смерть, не хотів, щоб я загинула разом з ним. Він відправив мене вчитися до Волхвів, що жили усамітнено і вчили кількох людей знань стародавніх.

Я вже тоді могла багато бачити і відчувати душею.

Коли я у Волхвів жила, відчула, що смерть батьку моєму загрожує. Бачила, що навколо нього

згущується злість, немов хмари темні, а він — немов Сонце — все яскравіше і яскравіше сяє Силою і Любов'ю Божественними!

Сказала я про те Волхвам.

А вони кажуть:

— Знаємо ми про це. Долю таку він собі сам обрав. А тобі — звелів тут жити і вчитися!

... Все в мені тоді обурилося! Наговорила я слів гірких Волхвам, про те, що про любов вони говорять — а самі любові не знають, раз не хочуть врятувати батька мого!

Побігла сама туди! Не знала від відчаю, що робити стану, але бігла: або смерть від нього відведу, або з ним разом загину!

Коли добігла і знайшла те місце — лише попелище від багаття, на якому тіло Баяна живим спалили, побачила.

Відчай мене охопив! Плакати навіть не могла! Що робити — не знала!

Тут жінка мене за плечі трясє: «Біжи швидше звідси! Шукають тебе! Дівчинку ту, що зі співаком ходила, звелено воїнам відшукати і вбити!»

Та тільки пізно. Побачили мене вершники!

Я знову бігти до лісу кинулася — туди, де коням неможливо скакати, в бурелом забігла.

Вони спішилися, ліс прочісують, мечами дзвенять, кричать один одному.

Я тоді довго бігла з останніх сил. Про одне дума, щоб не наблизитися до місця, де Волхви залишалися: щоб не видати їх мимоволі. Довго бігла, думала, що це — кінець.

Та тут мене старець, який в скиту жив, врятував. Я до келії відлюдницької забігла — а там

тільки труна в кутку стоїть та ікона на стіні одна.  
Перед іконою старець сивий на колінах стоїть.

Подивився він на мене — і молитися далі став.

А я в труну ту залізла і кришку прикрила.

Воїни, коли в келію ту вбігли, мене не побачили, вклонилися, перехрестилися — і далі шука-ти кинулися.

Коли пішли всі, вибралася я з труни цієї. Йти хотіла.

А старець мені води налив, хліба дав. Каже:

— Коли Бог привів — залишайся, живи, скільки захочеш.

... І я залишилася.

Рік цілий я у нього прожила.

За той рік ми лише кілька разів словом перемовилися. А навчилася я тоді — дуже багато чого! Хоч і жив він своїм життям, а я, начебто, — своїм.

Та тільки, коли дивилася я, як він молитви читає, — бачила, що тиша, мир і спокій в серці у нього, а до всіх людей — любов і прощення.

І потихеньку цей спокій мене від відчаю зцілювати почав.

Я, бувало, на цілий день піду, по лісі ходжу, ягід та грибів наберу, ввечері повернуся, поїмо зі старцем, я спати в куточку на оберемку трави сушеної вляжуся, а він все молитви свої читає, за весь світ молиться...

Так і жили.

А потім я, нарешті, зуміла повернутися до життя у Світлі, згадала все, чого батько мій Баян мене вчив. Тут і бачити його душею стала, розмовляти з ним змогла, вчити він мене знову став. З

тієї пори ненависті до вбивць батька мого, до віри православної — вже в мені ніколи не було.

В той день, як я батька свого побачила, старець зі мною заговорив:

— Радість, — каже, — велика, що любов у серце твоє повернулася! Значить, скоро мені йти можна! Як душа тіло залишить, не згидуєш поховати?

— Як скажеш, так все зроблю, — відповіла.

Він показав місце, де тіло його поховати. Там вже і могила і хрест готові були.

Потім подарував він мені сорочку білу, нову зовсім. Каже:

— Мені на тому світі, коли заслужив, — іншу дадуть, а як не заслужив, то і в старій добре. А ти, як мене не стане тут, цю одягни — так до своїх іди. Час твій прийшов!

Велике прощення і смирення, яких той старець мене навчив, які від долі гіркої мене врятували, на шлях Божий повернули, — до цих пір з вдячністю згадую.

Коли одного разу вранці прокинулася я, зрозуміла, що покинув старець тіло своє. Та тільки немає його ніде!

Пішла до місця, де він собі могилу викопав. А тіло його — на дні вже. Сам, значить, прийшов і ліг, щоб клопоту мені менше...

... Поховала я тіло його, хрест поставила. Він душею наблизився, подякував, благословив за своїм звичаєм.

Ще трохи пожила я там одна.

Батько мій мене вчити продовжував, Бога перед душею все більше розкривав!

І багато в мені змінилося!

Багато чого мене життя з батьком моїм навчило. Але ще більшого навчила смерть його! Побачила я, яка його любов до Бога! Зрозуміла я його готовність життя віддати — щоб любов в душах людських пробудити!

Прочитала я тоді і писання християнські, про Ісуса дізналася, про те, що Він теж смерть прийняв, щоб Вчення Своє про Любов — на Землі залишити! І бачила я Ісуса в Світлі Сяючому, і говорила з Ним так само, як з батьком моїм Баяном.

І зрозуміла я Істину про Бога! Серцем Любов Божественну відчула, з'єднуватися з Нею душею навчилася!

Тоді я до Волхвів пішла.

Інша вже до них прийшла, не колишня норавлива й горда дівчинка! Волхви мені до землі вклонилися, а я — їм. Просила їх вчити мене того, чого не знаю.

Вони кажуть:

— Чого ж навчити можемо, коли батько твій тебе всього навчив вже?

Тоді я просила, щоб вони цілительства мене навчили і того, як з Силою Божою зливатися. І — не переступати Волю Божу.

Ось і вчилася у них.

А потім — сюди прийшла жити, людям допомагати намагаюся, та не багато толку з того...

Якщо зумію навчити вас того, що сама знаю, — може, і не дарма тоді все те в моєму житті було!

Сьогодні я вам минуле показала. А завтра — дійсність показуватиму. Так що — спати тепер пора!

\* \* \*

На ранок, після купання і сніданку, Волхва почала свій урок:

— Ви обидва знаєте, що таке — любов. Тому мені легко буде навчити вас дивитися і бачити очима серця духовного, тобто, очима душі.

Можна слухати серцем духовним.

І говорити так можна, завжди з'єднуючи слова з любов'ю сердечною.

І навіть мислити людина може навчитися, з'єднавши розум із серцем!

Духовне серце — це головна частина душі кожної людини. Його легко відчуті там, де відчуваємо вдихнуте повітря. Грудна клітина — це немов кімната, де любов сердечна народжується і живе в тілі людському.

Душа повинна стати не полонянкою тіла, а господинею його!

Коли людина вдихає і видихає повітря, то ж повітря не тільки заповнює грудну клітину, але воно — й у всьому просторі навколо тіла є. Душа — вона прозора і майже невидима, як повітря. І вона — не тільки в тілі може перебувати, хоча і з'єднана з тілом на час життя плоті тілесної, але вона, поступово розширюючись, здатна освоювати свою присутність всюди.

Ось зараз — подивіться кожен з серця духовного — з любов'ю! — на дальній берег цього лісового озера. Нехай душа реально торкнеться тих очеретинок, що в воді відображаються! Так само можна душею і до дереваць, і до хмар доторкнутися.

Так серце духовне, яке з любові та ніжності складається, може до всього діставати. Тренуючись так, можна рости душею, стаючи все більше і більше.

І ще — є у серця духовного руки. Ними ще зручніше торкатися до всього з любов'ю. І відчують ці дотики і птахи, і рибки, і звірятка!

... І дійсно, коли Дмитро і Радонєж спробували це робити, птахи похвавилися, заспівали радісніше, кілька білок весело застрибали по гілках дерева, зайці з кущів з цікавістю виглянули, качечки поспішили підпливти ближче. А якщо брали їх на долоні духовних сердець — ніжилися вони в блаженстві, що від людей зринало!

— І може душа вирости набагато більшою від тіл наших людських! — повторила Волхва.

— Навіщо? — запитав Радонєж.

— Щоб щось змінити в світі навколо себе, щоб Богу і людям послужити — ми повинні стати досить великою частиною цього світу.

Ось — мурашки: вони можуть прокласти свої стежки від мурашника — кудись ще. Але вони — малі, і щось більше змінити в цьому світі їм не під силу.

Звичайні люди можуть міста, наприклад, побудувати, прокласти дороги між ними.

Але можна зробити і набагато більше: прокласти дорогу до Обителі Творця, до Дому Його Божественного!

Бог-Творець — величезний!

Він є прямо тут, поруч з нашими тілами та всередині них. І є Він всюди у Світоустрої. Куди б ми не направили погляди з сердець духовних —

вгору або вниз, ліворуч чи праворуч — Він — скрізь!

Не охопити розумом Його Безмежність!

Але лише любов'ю відчутти це можна, так як любов з любов'ю — завжди з'єднатися може!

І людина — душею — мусить стати витонченою, чистою і величезною, щоб у Світоустрої шлях свій відшукати і Бога пізнати!

Відчуймо зараз, що так само, як світло сонячне над нами сяє, — так і Бог всьому і всім Любів і Світло Свої дарує!

Попросимо, щоб допоміг Бог відчутти Його Світло — і тіла наші, і душі тим Світлом омити!

... І Волхва простягнула руки душі під ніби Водоспад зі Світла Божественного, тіло її засяяло, затанцювало в цьому Потоці!

Дмитро і Радонєж теж виявилися в Потоці, що виливався зверху на їхні тіла, — в Потоці Любіві, Блаженства і Світла-благодаті Божого!

Світло текло і ззовні, і крізь тіла...

— Я не можу вмістити так багато блаженства і щастя! — вигукнув Радонєж.

— Ось і добре! Значить, треба це почати дарувати всім істотам: деревам, травам, птахам, людям!

... Коли вони — щасливі і втомлені — йшли до дому, Дмитро сказав:

— Це так цікаво: чим сильніше потік любові з серця ллється — тим більше любові всередині стає, немов Сила Велика притікає!

— Вірно ти кажеш! Якщо зараз з серця духовного назад подивишся: туди, звідки Потік цей виливається, — то безкрайне сяюче Світло поба-

**чиш! Це і є Світло Бога: Світло Духа Святого! Воно — завжди поруч!**

**Згодом навчу вас, як в це Світло виходити, зливатися з Ним, жити в Ньому!**

**\* \* \***

**Наступного дня Волхва підвела своїх учнів до каменя величезного, що лежав на березі озера.**

**Гранітний велетень лежав спокійно і велично, немов грючись у променях сонця.**

**— Сядьте тут, притуліться спиною до каменя. Камінь — він теж творіння Бога. Бог все — із Себе створив! У камені цьому є часточки енергій живих. Відчуймо його життя! Він лежить тут тисячоріччя, його життя довге — набагато довше втілення людського! Камінь цей буде тут лежати ще багато століть, можливо, тисячоріччя. Повільно рухається в ньому життя. І це важливо — відчути його спокій...**

**Вся матерія щільна в чомусь подібна до життя цього каменя...**

**... Через півгодини Волхва вимовила:**

**— Ну годі, ходімо далі! А то самі на камені перетворитесь! — вона засміялася дзвінко.**

**А Дмитро все ще не міг розлучитися з дивним відчуттям вічного спокою життя цього каменя...**

**Волхва підвела їх до берізок, що на березі росли:**

**— Нумо, тепер спробуйте берізки полюбити, як той камінь, і — ще більше! Обирайте, яка кому миліша!**

**Дерева — вони дуже добре відчують любов людську!**

**Всі рослини це відчують, з ними говорити можна, вони добре розуміють — не слова, а емоції, які зі словами можуть бути з'єднані.**

**Відчути, як живуть дерева, — це важливо дуже! Дерева багато чого можуть навчити нас, людей!**

**Наприклад, вони мають коріння. Ці корені проникають всередину Землі. Кожне дерево Землю-Матінку, яка його живить і ростить, — дуже добре відчуває!**

**Не багато людей розуміють, що вони, так само, як і рослини, з Землею нашою повинні бути зв'язані і з Отцем-Богом з'єднані!**

**А дерева це не забувають, бо коріння їх того вчить.**

**Відчуймо, як дерево на світі цьому існування своє вершить! Стовбур, крону, коріння — відчуємо душами! Також — те, як течуть соки по стовбуру, по гілочках розбігаються, до кожного листочка доходять.**

**Кожна рослина — це душа жива.**

**Відчуймо, як дерево живе. Багато чого у тілі людському тим же законам життя підпорядковується, що й у тілі деревному.**

**Є дерева, обійнявши які, ось так, душею, — можна навіть хвороби вилікувати. Я так багатьох людей лікувала, котрих Бог не дозволяв Його Силою Великою зцілювати, але малими силами душею людську пробудити хоче.**

**У людини теж є «корінь», та тільки невидимий він. Але про те я згодом розповім.**

... Дмитро запам'ятав надовго, яке це дивовижне було відчуття — обійняти берізку, немов дівчину ніжну! Потім — відчути Землю, на якій росте дерево... Ще потім — стати потоком сили життя, що поволі підіймається від коренів все вище, вище... — туди, де вітер грає листочками крони...

Потім вони знайомилися з ялинками та соснами величними, з тополею і ясенем величезними. Кожне дерево — свій характер мало, свої, трохи відмінні енергії.

— Ось диво де! Скільки по лісі ходив та їздив, і не приходило ж у голову, що — живі вони! — вимовив у захваті Радонєж.

\* \* \*

Через два тижні Волхва сказала Дмитру з Радонєжем, що їм потрібно повернутися у світ звичайних людей.

Цей час, що провели з Волхвою, здався їм неймовірно довгим, наче ціла епоха пройшла. Та все ж — так не хотілося розлучатися!

Вони стільки нового і важливого дізналися! Світ, який відкрила перед ними Волхва, був наповнений Божественною Любов'ю! Немов у морі Світла-Любові купаючись, ніжачись в Ньому, — жили вони весь цей час!

— Потрібно вам повернутися, щоб не почали шукати у лісі князя, який загинув разом із сином його. І — щоб не прийшли вбивати «чаклунку», що їх згубила.

Заодно і самі зрозумієте: чи потрібне вам те, чого вчити я вас почала? Адже це — непросто:

жити у світі зі знаннями великими! Адже вони нову долю кожному будують!

Прекрасно — жити з Любов'ю Божою у союзі! Але це — нелегко! Подумаєте обидва, коли мене поруч не буде: чи хочете ви більшого?

Або все, що пережили за цей час, — на відстані — сном або чаклунством моїм здасться?

А якщо захочете — то через місяць повертайтеся. Сюди приходьте так, щоб не бачив ніхто і не знав, що ви у мене залишитесь.

Я чекати буду!

\* \* \*

Дмитро і Радонєж повернулися до міста, де останній договір був підписаний. Погостювали кілька днів у князя місцевого.

Дмитро розповідав, що зцілила його сина Волхва, що за те чудесне спасіння — він обітницю перед Богом прийняв: до кінця життя посту суворого дотримуватися. І — що після того, як вотчину свою відвідає, має намір він паломництво духовне здійснити. І думає навіть про життя чернече, про покаєння і затвор.

Чутка про це м'яко облетіла околиці, і Дмитро з Радонєжем поїхали додому.

Все, що з ними у Волхви сталося, справді здавалося їм майже сном: настільки несхоже це було на життя навколо!

Але нові знання вкоренилися у душах. І не могло бути й мови про те, щоб зупинитися у продовженні навчання.

Вдома Дмитро чимало часу провів у бібліотеці своїй. Питання, що раніше мучили його, замі-

нилися новими. Розбіжності того, що читав, і того, що відчував душею, викликали роздуми: «А чи не переступаю я ті обітниці, які у юності Ісусу дав? А чи правда, що можна пізнати Бога: адже яким блюзнірством багатьом здається думка про це! Але ж і Ісус навчав якраз пізнанню Отця Небесного! Адже не дарма у Євангеліях сказано: «Будьте досконалі, як досконалий Отець ваш Небесний!»<sup>2</sup>...

\* \* \*

Коли, через місяць, вони підїжджали до будинку Волхви, Дмитра вже більше не долали сумніви. Тільки легка тривога була за кохану: «Раптом трапилася біда яка з нею?»

Їхали верхи. Третього білого коня взяли для Волхви.

Іноді доводилося спішуватися і пробиратися крізь густі хащі.

Дмитро зробив дуже велике коло, обходячи всі поселення і прокладаючи шлях так, щоб жодна людина їх не побачила.

... Волхва чекала на порозі.

Вона прийняла віжки, підвела коней до стогу свіжого сіна, яке спеціально заздалегідь підготувала.

«І це вона знала, схоже!» — з ніжністю подумав про проникливість коханої Дмитро.

... Ввечері вони сиділи удвох біля вогнища на березі озера. Радонєж спав.

---

<sup>2</sup> Мф. 5:48.

А Волхва і Дмитро не могли надихатися тією любов'ю, яка гріла душі яскравіше вогню! Адже вона тільки зміцніла у розлуці!

— Знаєш, я думала, що нічого вже у житті не боюся... А ось зрозуміла, що боялася все ж, що не повернешся!...

— Давай більше ніколи не розлучатимемося, люба моя!

— Не вийде... Але ти запам'ятай: любов — вона так з'єднує душі, що, якщо покличеш, — завжди поруч буду! А тіла земні — це інше. Це — тільки частинки малі. Повинна я все це тобі показати встигнути! Тоді вже жодні розлуки нам не страшні будуть!

\* \* \*

Наступного дня стала Волхва розповідати їм про Вогонь Божественний.

Вони сиділи біля вогнища, який ще з вечора був розпалений і всю ніч зігрівав їхній спокій і кохання.

Зараз, вдень, вогонь багаття на піщаному березі озера був іншим: у ньому були легкість, радість!

Язики полум'я немов танцювали чарівний танець свободи, прямуючи догори.

Зайшла розмова про смерть та існування душі після розставання з тілом.

Волхва сказала так:

— Не мертві люди, коли без тіл залишаються: душі живі, і вони знову можуть на Землю прийти.

Але тільки стан посмертний — різний у душ різних.

Ось, Радонєж, твої мати і батько — вони зараз тут, поруч. Вони добрі і прекрасні були за життя на Землі, і обитель їхня — рай, як сказали б за християнським звичаєм.

... Дмитро і Радонєж побачили Радіма і Владиславу — таких молодих, гарних! Журба і тягарі залишили їх зовсім, вони були — вільні та щасливі!

Владислава обійняла Радонєжа прозорими руками, поцілувала.

— Вони говорять тобі про те, як люблять тебе, як радіють за тебе, просять не сумувати за ними! Сам-от ти — зрозумів, почув це? — запитала Волхва.

Радонєж кивнув мовчки, не в силах вимовити словами те, що відчував.

Вони трохи посиділи у тиші.

Потім до багаття наблизився Баян — сяючий, у білому одязі. Світло від Його Подоби було особливим: немов сонячні промені зіткали нематеріальне тіло. Спокій Баяна був мудрий і ласкавий. Зазвучав глибокий оксамитовий голос, що охоплює всі таємниці всесвіту. Але слів Дмитро і Радонєж розібрати ще не змогли.

Волхва сказала:

— Ось ми — не поруч тілами. Але душами — завжди поруч. Баян навіть радить мені, чого і як навчати вас.

Але дуже багато душ настільки слабко себе за життя у тілах відчували, що лише тілами і жили. Такі душі і після смерті тіл сіреньким клоччям ту-

ману залишаються, ніби сплять до народження наступного.

А є й ті, що сильні і недобрі були. Вони і після смерті такими залишаються. Їх ось і можна називати дияволами. Вони справді калічити інші душі можуть і хвороби у тілах викликати. Але і вони самі страждають у обителях нематеріальних — серед собі подібних. І багато хто з них розуміють тоді, що по-іншому жити слід. І потім — їхні життя у нових тілах будуть сповнені страждань: для спокутування болю, що вони іншим істотам завдавали. Але дозволяє їм така доля їхня нова розуміння знайти і очищення пройти. І шлях до Світла їм відкритися тоді може.

Але нам зараз про інше поговорити треба: про те, що потрібно тіла очистити певним чином, щоб душі і за життя тіл вільними були від них. І тоді можна буде себе повноцінно усвідомлювати у нематеріальних світах, жити і діяти в них, вмінь багато набувати!

Втілена людина може жити відразу у декількох світах. Тільки більшість людей світи, які очима тілесними не видимі, — неіснуючими вважають. Або придумують казки і жахи всякі про ті світи. Або вірять у ті небилиці, що про те інші розповідають.

Про те, що світ Божественний може бути розкритий для душі, більшість людей навіть не здогадується. Хоча про це в багатьох розділах Біблії говориться. І цього, начебто, всі релігії якраз навчити і були покликані.

Щоб у світи Божественні проникати — повинна душа бути очищена від пороків, від думок і емоцій злісних і нищих. Серце духовне — центром

душі стати повинно! Любов'ю — і думки, і емоції свої преобразити людина повинна!

А залишки енергій колишніх, які у тілах від життя не зовсім чистого залишилися, — їх душа може видалити за допомогою Вогню, подібного до того, як у багатті цьому горить. Вогонь — він же теж не тільки у світі матеріальному існує!

І є у тілі людини канали особливі та центри спеціальні, котрі Світло-Вогонь Божественний і силу життєву по тілу розподіляють.

... І Волхва показала, як очищати порожнини, у яких енергія накопичується. Адже через них душа може керувати здоров'ям тіла, роботою всіх органів.

Але пояснювала Волхва не словами тільки, а немов висвічувались ті структури у тілах.

Показала вона і каналів багато, які ті порожнини між собою з'єднують. І стало видно у них згустки енергій більш сірих і щільних, ніж Світло золотисте, котрим Волхва все навколо заливала.

Вона пояснила навіть те, як душами можна зливатися з нематеріальними складовими полум'я звичайного багаття — і як цим вогнем теж можна очищувати тіла.

... Дмитро і Радонєж раніше не припускали, що така робота душами може до втоми призводити. А втомилися вони так, немов битву за чистоту енергій тілесних вели кілька годин і переможцями вийшли!

Їхнє нове життя стало наповнене тепер цією новою роботою — працею, що тіла очищує, душі розвиває!

\* \* \*

А ще вони втрюх їздили тепер верхи. Яке ж це було щастя!

За озером можна було виїхати хутко на величезний простір пологих пагорбів, що поросли густими зеленими травами. Ці трави колихалися від вітру, подібно до моря зеленого. А коні — немов летіли над цим морем!

Тут, на просторищі, Волхва пояснила про те, як зливатися з Рікою Світла Божественного, Яка над Землею ніби тече, блаженством і ласкою все омиваючи!

І багато днів провели вони так, літаючи тілами над простором на конях, а душами — паруючи в Потоці Світла Божого!

... Того дня зупинилися вони на пагорбі високому.

— Чому ж не живуть люди в цьому щасті, в цій радості? — вимовив Радонєж. — Чому заздрять, ворогують, воюють? Як же просто, виявляється, в світі Блаженної Божественної Любові жити! Чому ж ніхто цього не знає?!

— Ось ти — тепер знаєш! Дмитро знає! І зможете ви інших того навчити! Та тільки не так просто це, щоб захотіли люди від зла в собі, від звичок згубних відмовитися! То — ненависть, заздрість, образа, туга, страх, лінь — що душі руйнують, душать, убивають, до важкості і горя прив'язують!

Не може увійти в Світло душа неочищена, пороками обплетена! Руйнують емоції ниці — і душі, і тіла людські! Розуміння затьмарюється від порочного способу життя! Не бачать люди такі —

**Світла Божого! Живуть вони в горі і стражданнях самі — та іншим біди і печалі несуть!**

**Ви обидва до зустрічі нашої — з любов'ю в серцях жили, добрими думками і справами життя свої наповнити намагалися. Я таких людей давно шукала, та от не багатьох зустріла...**

**А вчити вас — перших по-справжньому змогла. Боялися люди, котрих раніше вчити хотіла, правила і догми дурні порушити! Страх перед невідомим зупиняв їх ще до початку шляху до Світла!**

**Кажуть, що були часи, коли всі люди про Бога-Отця знали і спокійно в любові й гармонії, красі та спокої на Землі жили. Вони від плодів землі харчувалися, кривавих трапез не скоювали, не воювали між собою. Тільки, видно, давно те було...**

**А зараз про те, як Бога зрозуміти і відчутти, — дуже мало хто знає! А те, як це іншим пояснити, і зовсім майже всі забули.**

**Дуже потрібно зберегти ці знання в чистоті! Дуже потрібно їх людям подарувати!**

**\* \* \***

**Одного разу Дмитро і Волхва їхали верхи. Вони були удвох. Того дня Радонєж з ними не поїхав. Він розумів, що іноді потрібно побути їм удвох тільки, і не заважав. Охоче знаходив він собі справу в будинку.**

**Вони відїхали дуже далеко від звичайних для них місць.**

**Попереду за пагорбами вигулькнуло поселення. Звідти долинав шум, начебто крики приг-**

лушені. Але було те так далеко, що не розібрати: одне з одним люди сваряться чи сталося щось?

Дмитро підвівся в стременах, вдивляючись досвідченим поглядом воїна.

Рукою за руків'я меча взявся звично.

— Ти побудь тут! Я ближче під'їду, подивлюся, що там? Неладне, ніби, твориться!

Волхва хотіла його стримати, але передумала.

Дмитро погнав коня.

З наступного пагорба йому вже ясно видною була вся картина. Нападників було чоловік шість. Вони грабували маленьке селище будинків з п'яти-шести. Схоже, що не гидували нічим: і насильство над жінками вчиняли, і брали все, чим пожитися можна в будинках бідного люду.

Дмитро кинувся на захист, оголивши меча:

— Зупиніться! Розбій і насильство — припинити!

... Бандити бачили, що Дмитро — один. Вони оголили мечі. У них не було сумнівів, що вшістьох вони без зусиль вб'ють цього зухвалого воїна і отримають у здобич і те, чим він володіє.

Трьох, котрі намагалися згвалтувати жінку, Дмитро ударами меча плазом відразу збив з ніг. Але інші почали намагатися скалічити коня, щоб дістатися до вершника. Тоді Дмитро спішився сам, розуміючи, що коня без вершника ніхто не чіпатиме: кінь — цінність велика! Але тепер йому довелося пустити в хід меча вже не тільки як дубину. І він наносив удари бандитам, що нападали з усіх боків. Вони всі були досвідченими бійцями. Схоже, що вони були з тих найманих воїнів, котрі, наковтавшись крові в боях то за одного, то за ін-

шого володаря, обрали спосіб життя вільних розбійників. Зброєю вони володіли добре.

Бій виявився набагато важчим, ніж припускав спочатку Дмитро.

Але він був вправним майстром у володінні мечем, та й сила в тілі його була величезна. Він поранив всіх інших, але і сам отримав удар мечем. Сорочка була роздерта, по лівому боці з рани струменіла кров. Рана була неглибока, але все ж істотна.

Ось бій і скінчився. Він опустил меча.

Він відчув себе героєм і переможцем... — і тут побачив Волхву.

Вона перев'язувала рани тих трьох, котрі були подолані першими.

Потім бліда, не кажучи ні слова Дмитру, вона підійшла і до лежачих на землі останніх подоланих.

Вона не зупиняла кров так, як тоді з Радонежем. Вона просто змащувала рани якимось зіллям, котре завжди у неї на поясі було, а потім накладала пов'язки.

Очманілі від того, що відбувається, жінки, кілька дітей і люди похилого віку, котрі становили все населення цього села, немов заціпенілі, спостерігали за тим, що відбувається.

Волхва підійшла до останнього лежачого бандита. Вона подивилася йому в очі, в душу заглянула — і вимовила дуже тихо:

— Коли ж насититься твоя жага помсти? Їх уже все одно не повернути сюди! Навіщо ж ти сієш ще більше болю і нещастя?! Тобі повинно бути соромно перед ними! Адже ти став гіршим, ніж їхні вбивці!

... Дмитро не знав, чи бачили інші те, що бачив він? Але той, з ким говорила Волхва, — безсумнівно, бачив. Це була картина спаленого будинку, мертвих тіл його дружини і двох синів. Але вони ж — напівпрозорими подобами — стояли тут і дивилися на того, хто був колись їхнім чоловіком і батьком.

— Зупини це тут, тепер, зараз! Інакше і після смерті тобі не судитиметься їх навіть бачити!

... Потім вона вклонилася до землі жителям селища:

— Вам вирішувати їхню долю! Милосердні — отримають милість від Бога!

... Тільки тепер вона обернулася до Дмитра, який стояв трохи поодаль і намагався зрозуміти, що і навіщо вона робить.

Вона перев'язала його рану так само, як рани грабіжників, змастила своїм зіллям.

Біля криниці стояли два повних відра з водою.

Волхва омила свої руки і обличчя. Далі підкликала коней.

... Потім вона і Дмитро поїхали, а люди, які стали приходити до тями починали думати про те, як їм жити далі.

Волхва ще один раз обернулася. В її погляді була сила любові і прощення, котрі могли зробити нападників — люблячими чоловіками і захисниками для тих, кого вони хотіли принизити і пограбувати, а постраждалих — лікарями турботливими для душ і тіл розбійників.

Але вирішувати повинні будуть вони самі.

Назад їхали мовчки. Дмитро почувався винуватим, хоч і не розумів — чому? Адже він не міг

вчинити інакше, залишивши тих людей без допомоги та захисту!

Повернулися додому вже затемна.

Стурбований Радонєж бурчав подорослому: «Ось, відпусти вас одних!»...

\* \* \*

Коли перед сном Волхва міняла Дмитру пов'язку на рані, вона тихенько сказала:

— Ти пробач мені, коханий, але не дозволяє мені Бог біль твій зняти зовсім!

Він лагідно погладив її волосся:

— Ну що ти, кохана моя! Ти не турбуйся: все й так заживе! Ти скажи краще, що я зробив не так?

— Біль і покарання, що розбійники отримали, — перевищили злегка їхню провину. Двоє взагалі могли б не вижити. Один уникнув смертельного удару, лише послизнувшись...

Дмитро здригнувся внутрішньо і зрозумів, що послизнувся той його противник не випадково ж!...

— Як би ти жив зараз із тягарем вбивств на душі? Ти подумав про це?

— Ні... Я був той, колишній: князь, який вершить суд і бореться, захищаючи невинних...

— Кожен отримує до своєї долі частину того болю, який завдавав сам. Ось і рана твоя — щоб згадав ти всі свої битви. І — щоб за біль і смерть, заподіяні колись, — покаєння приніс!

Тепер ти скоро вже іншою Силою діяти зможеш! Божа Сила буде з'єднана і з тілом твоїм, і з душею! І повинен ти зараз очистити себе також і від гніву, навіть «праведного», в людському ро-

зумінні. У всіх минулих твоїх подвигах, якими ти пишався колись, ти і зворотний бік тепер можеш побачити!

Так, ти завжди боровся за правду, як її розумів. Але тепер тобі потрібно буде битися за ту правду, яку затверджує Бог!

... Багато чого передумав тієї ночі Дмитро! Спав неспокійно, прокидався знову, згадуючи випадки, в яких не покався...

На ранок вже він прокинувся і побачив Волхву, яка сиділа на краю ліжка. Долоньки її над раною своєю побачив. За руки взяв:

— Сама сказала, що не дозволяє Бог мене зцілити, а не слухаєшся? — посміхнувся він, цілуючи її долоні.

— А я б на себе твій біль взяла! Так можна! — Волхва теж посміхнулася крізь набігли сльози...

— Ні, так не треба, любя моя!

Він притягнув її до себе, поцілував.

— Добре, тоді я тобі ще одне покажу... — і Волхва стала пояснювати Дмитру, як підіймається до тіла Божественна Атмічна Енергія, яку в країнах далеких називають словом Кундаліні, а на Русі у давнину Атманом, тобто *Сяючим*, звали. Потім показала, як проводиться Енергія ця крізь тіло і за головою виливається. Таким чином можна біль зняти, рани своївилікувати.

— Блаженство любові, що між чоловіком і жінкою при з'єднанні виникає, — лише мала частка того Блаженства, яке дарує потік сяючого Атмічного Світла, проходячи крізь тіло.

... Дмитро занурився в той блаженний стан, що заповнював кожен клітинку тіла.

Кілька днів, котрі зайняло його одужування, принесли йому стільки блаженства і таке розуміння, котрі навіть в уявленнях його колишніх про Любов Божественну вміститися не могли!

Волхва з Радонєжем доглядали за ним ніжно і турботливо. А він сам — плив у Річці Блаженства й Світла Божественного!

\* \* \*

А у Волхви, тим часом, ще один клопіт додався. Радонєж раптом засумував. Він сидів замислений на березі струмка.

— Що лягло тягарем на думки твої?

— Не знаю, як сказати... Ну ось, князь Дмитро — він воїном встиг побувати: в боях брав участь, героєм став, в поєдинках смертельно небезпечних з противниками бився. І якщо тепер він тільки словами і миром діяти буде — ніхто його боягузом не назве, у малодушності ніхто не звинуватить.

А я — ще нічого не зробив, хлипкий, битися толком не навчився!

Я розумію, що сила у Любові — велика, та тільки ніхто тієї Сили не бачить! Божу Силу — не бачать люди!...

А я — так хочу, ну, по-справжньому сильним і сміливим стати! Це — не для слави... Це — інше... Мені не пояснити...

Волхва обійняла Радонєжа. «Це він-от — не сміливий! Людей врятував під час нападу, Дмитра від смерті собою закрит!...» — любов до цього відважного і настільки чистого хлопчика переповнювала її! Але вона добре розуміла, що саме об-

тяжує його тепер. Розуміла й те, що словами зараз не допомогти...

— Ходімо! Я тобі покажу, як без меча і кровопролиття будь-якого супротивника здолати можна!

Радонєж подивився на неї розширеними від подиву очима.

— Візьми меча — і нападай!

— Не можу! А раптом — пораню тебе?!

— Ну, тоді — ось палиця оця! Замість меча — підійде?

... Волхва з такою легкістю і швидкістю вислизала від ударів, що Радонєж надивуватися не міг! Спочатку він ніби упівсили удари наносив, потім щосили вже намагався. Але гнучка і невловима противниця, навіть не захекавшись, ухиялася від усіх ударів. Потім раптом ковзнула — і спритним рухом вихопила палицю з рук Радонєжа.

— Ну і ну! — на порозі стояв Дмитро. — Я думав, що можу вчити інших хоч як битву вести! А виявляється, і цього мені треба у тебе вчитися!

— Я навчу!

Душа може і себе, й іншого відчувати. І бачити може так, немов час сповільнився. Або — можна все навколо себе в одну частку малу секундошки помічати!

... Дмитро зрозумів, про що Волхва говорить. Бувало, що під час бою він бачив найдрібніші рухи клинка противника і точно відчував, як той далі поведе меча. Але такі моменти були випадкові, а Волхва, здається, і це знала досконало!

Дмитро тільки дивувався, розуміючи, що навіть він не зміг би здолати в битві невловиму, недосягну для жодної зброї Волхву!

Такого мистецтва, яке в разі битви в нагоді може стати, колись Баян навчив її, щоб дівчинка була захищена, наскільки це взагалі можливо, своєю спритністю та іншими вміннями.

— А для початку повинна я вам показати — як іншого відчувати і розуміти настільки ж добре, як себе.

Пам'ятайте, як ви деревами себе могли відчути, коли душею з душею дерева зливалися?

Тепер давайте одне одного навчимося так відчувати, немов тілами поміняємося.

Ось зараз, Радонєже, ставай переді мною! Я душею в твоє тіло увійду, а ти — в моє. З мого серця духовного на тіло своє подивися, а я з твого так само дивитися буду.

... Це було так дивовижно!

Потім вони мінялися місцями і робили те ж з Дмитром.

— Коли з любов'ю так іншу людину відчуваєш — можна і думки її зрозуміти, і бажання. І свої думки можна так людині передати.

Це — дуже важливе вміння: відчувати інших так само ясно і сильно, як себе! Тільки — з любов'ю це треба робити! І без насилля.

... Потім навчила Волхва їх, як на тіло своє з усіх боків одночасно дивитися можна. І — як розчинятися в Світлі, з Котрого з усіх боків дивишся в ту сторону, де знаходиться тіло, але самовідчуття більше немає.

Після таких тренувань був такий стан, що душа і тіло з'єдналися з усім осяжним простором

в одне. Можна було відчувати кожне деревце, кожну пташку, кожне звірятко — як себе. Простір був прозорий, і немов дзвінка безмовність огортала з усіх боків з неймовірної відстані.

Так, непомітно, від теми воїна, котрий невразливий, який і за себе, і за інших вести бій може, — перейшли вони до тієї теми найважливішої, коли, розчиняючись в навколишньому просторі, втрачає людина відчуття себе як окремоті. А інших — відчуває краще, ніж себе! Адже пізнати Бога може лише той, хто розчиняє себе в Його Любові і Світлі, зникає в Ньому! Адже тільки через це — можна влитися в Нього, стати Ним!

\* \* \*

Іноді Волхва і Дмитро були тільки вдвох.

— Не все, що показати можу, Радонєжу тепер під силу пізнати. Згодом ти йому це покажеш. А тобі — розповісти і показати це повинна, — сказала Волхва. — Пам'ятаєш, про «корінь» я говорила, що у людини кожної є і з «серцем» Землі її з'єднує? Поки серце людини Вогненным не стане — немов невидимий той «корінь», не тече по ньому Світло-Вогонь. А коли серце людини Вогнем Любові наповнилося, то і «корінь» цей оживити можна. Оскільки з'єднує він серце Вогняне людини і Вогняне «серце» Землі нашої — з Вогнем, що Творить Бога-Отця!

Відчуй, що там, в глибинах Землі, в «серці» її, горить Вогонь — такий самий, як у багатті, тільки набагато більший і — витончений, ніжний Він. А Джерело цього Вогню подібне до Сонця Величезного, розміром неосяжного!

**«Корінь» з'єднується особливим каналом з тілом. І якщо розширити руками душі канал цей зсередини, то можна Вогонь Божественний легко впустити в тіло.**

**Спробуй з серця духовного не вперед дивитися, а назад-углиб.**

**... Дмитро виконав: вилився душею в те Світло-Вогонь. І відчув, як сам став душею Вогненною у Вогні Божому.**

**... Минали дні. Чим довше — тим сильніше і яскравіше все це виходило. Дмитру вдавалося зберігати такі стани душі все триваліше.**

**Нарешті, зумів він впевнено почувати себе величезним Вогненным Духовним Серцем.**

**Немов зник він у Єднанні — і народився заново!**

**Коли це вийшло, то Великою Силою Божою Творчою наповнений — встав над Землею, зринаючи з Глибини, Божественний Дмитро, зі Світла-Вогню складений! Величезним було нове Тіло Світла! Руки — сильні, ніжні, кожную душу на долоню взяти можуть, приголубити, силою наповнити. Серце в грудях — сонцем сяє, потоки Світла над Землею струмує! А в Глибині — нескінченна Сила Творча, немов Океан могутній!**

**— Ну ось, тепер треба ще навчитися так завжди жити! — почув Дмитро голос Волхви. — Ще можна наповнити все в тілі Вогнем цим Первозданним, тоді вже і зовсім непорушним буде Злиття!**

**... Потім, коли вже до дому йшли, вона сказала:**

**— Бачила я, як Волхви, котрі повноту Злиття з Вогненною Силою Божественною пізнали, у**

Вогонь той разом з тілами входили. Після цього вони могли тіла переміщати миттєво на відстань будь-яку. Такому тілу не загрожує смерть чи руйнація: в ньому Безсмертя набувається Божественне.

Видно, в такому тілі Ісус воскресав перед людьми, щоб побачили вони на власні очі Силу Його Божественну!

Я того не вмію ще й не знаю, чи зумію... Але тобі про це кажу, щоб знав, що не межа звершень душі те, що показала я тобі!

\* \* \*

Велике щастя пізнання Бога і злиття з Ним у Його Великому Вогні — на довгий час стало головним щастям в їхніх життях.

Радонез теж торкався вже душею до Божественних станів Свідомості і преображався на очах: з хлопчика-підлітка — в сильного стрункого юнака.

Та одного разу Волхва сказала:

— Їхати вам треба, Дмитре. На обох вас дорога чекає далека: посольство до країни іноземної.

— Куди? Навіщо?!

... Вона замовчала, збираючи воєдино розуміння того, що повинна була тепер сказати.

Волхва рідко бачила майбутнє. Вона не любила передбачати, бо знала: майбутнє від самої людини залежить не менше, ніж від подій, раніше зумовлених. Людина сама може змінювати багато чого у своїй долі, хоча й не все.

Але того дня вона бачила картини невідомої їй землі і розуміла, що це — те майбутнє, якого хоче для Дмитра і Радонєжа Бог.

Вона бачила морське узбережжя, мілини піщані, кораблі під вітрилами білими, людей в одязі незвичному, жінка з тонкою золотою короною на густому волоссі, прибраному в зачіску. Ім'я — Маргарита. Ось вони там: Дмитро і Радонєж поруч. Радонєж іноземною мовою говорить, перекладає. Які вони прекрасні, найулюбленіші її люди! Сяють їхні серця, немов Сонця палаючі! Від Дмитра погляду не відвести: посеред метушливих іноземців виділяється він і статурою богатирською і такими Спокоєм і Любов'ю все навколо заповнює...

— Тобі потрібно буде поїхати. Князь московський тебе з посольством до країни далекої відправить — і ти погодишся.

— Це надовго? Я не хочу розлучатися з тобою!

— Я не знаю, кажу те, що Бог показав.

А ті, хто Богові воістину служать, — ті не те, що їм хочеться, роблять, а хочуть робити те, що для Бога потрібно!

І в цьому — щастя велике! Єдина Любов, що всім у Світоустрої править, — і в їхніх серцях розквітає, і світу сяє яскравіше за Сонце!

— Ми ще побачимося з тобою, кохана моя?

... Волхва постаралася відвести погляд від свого майбутнього. Не чекала вона нічого іншого для себе, крім долі, як у батька свого Баяна... А передчасно те бачити — навіщо?

Але перед внутрішнім поглядом постала інша картина: пожежі, битви і над усім цим — вели-

чезний і сильний Дмитро з мечем у руках. І себе поруч із ним побачила в одязі чоловічому...

І відкрилося їй те, що мине ще багато часу — і вони разом прийдуть знову на Землю з місією любові і миру.

— Ми побачимося ще, ми будемо поруч, коханий мій! Ми з тобою завжди будемо разом, тому що серця наші єдині у Богів! — впевнено промовила Волхва.

## Рекомендована література

1. Антонов В.В. — Духовне серце — Релігія Єдності. «New Atlanteans», 2008.
2. Антонов В.В. (ред.) — Духовне серце: Шлях до Творця (вірші-медитації та Одкровення). «New Atlanteans», 2007.
3. Антонов В.В. — Як пізнається Бог. Автобіографія вченого, що вивчав Бога. «New Atlanteans», 2008.
4. Антонов В.В. (ред.) — Як пізнається Бог. Книга 2. Автобіографії учнів Бога. «New Atlanteans», 2008.
5. Антонов В.В. (ред.) — Духовна робота з дітьми. «New Atlanteans», 2008.
6. Антонов В.В. (ред.) — Класика духовної філософії та сучасність. «New Atlanteans», 2008.
7. Антонов В.В. — Екопсихологія. «New Atlanteans», 2008.
8. Антонов В.В. — Лісні лекції про Вищу Йогу. «New Atlanteans», 2008.
9. Антонов В.В. — Сексологія. «New Atlanteans», 2008.
10. Антонов В.В. — Бхагавад-Гіта з коментарями. «New Atlanteans», 2008.
11. Антонов В.В. — Анатомія Бога. «New Atlanteans», 2010.
12. Антонов В.В. — Життя для Бога. «New Atlanteans», 2010.
13. Зубкова А.Б. — Казка про царівну Несміяну та Івана. «New Atlanteans», 2007.

14. Зубкова А.Б. — Добриня — Билини. «New Atlanteans», 2008.
15. Зубкова А.Б. — Діалоги з Піфагором. «New Atlanteans», 2008.
16. Зубкова А.Б. — Божественні Притчі. «New Atlanteans», 2008.
17. Зубкова А.Б. — Книга Народжених у Світлі. Одкровення Божественних Атлантів. «New Atlanteans», 2008.
18. Зубкова А.Б. — Притчі Лао-Цзи. «New Atlanteans», 2011.
19. Зубкова А.Б. — Притчі про старця Зосиму. «New Atlanteans», 2013.
20. Тетяна М. — Інший бік світу матерії. «New Atlanteans», 2012.
21. Теплий А.В. — Книга Воїна Духа. «New Atlanteans», 2008.

## **Відеофільми**

1. Занурення в гармонію природи. Шлях до раю. (Слайд-шоу). 90 хвилин (на CD або DVD),
2. Духовне серце. 70 хвилин.
3. Саттва (Гармонія, Чистота). 60 хвилин.
4. Саттва туманів. 75 хвилин.
5. Саттва весни. 90 хвилин.
6. Мистецтво бути щасливими. 42 хвилини (HD-video).
7. Практична екопсихологія. 60 хвилин (HD-video).
8. Ключі до таємниць буття. Здобуття Безсмертя. 38 хвилин (HD-video).
9. Бхакті-йога. 47 хвилин (HD-video).
10. Крійя-йога. 40 хвилин (HD-video).
11. Йога Крішни. 80 хвилин (HD-video).

12. Йога буддизму. 135 хвилин, у 2-х частинах (HD-video).
13. Даоська йога. 90 хвилин, у 2-х частинах (HD-video).
14. Психічна саморегуляція. 112 хвилин, у 2-х частинах (HD-video).
15. Йога Сатъя Саї. 100 хвилин (HD-video).
16. Йога суфіїв. 128 хвилин, у 2-х частинах (HD-video).
17. Йога стародавніх русичів. 105 хвилин, у 2-х частинах (HD-video).
18. Йога Атлантів. 82 хвилини (HD-video).
19. Йога Піфагора. 75 хвилин (HD-video).
20. Лайя-йога. 48 хвилин (HD-video).
21. Кундаліні-йога. 45 хвилин (HD-video).
22. Йога дона Хуана Матуса та інших індіанських духовних Вождів. 147 хвилин, у 2-х частинах (HD-video).
23. Йога Ісуса Христа. 128 хвилин, у 2-х частинах (HD-video).
24. Агні-йога. 76 хвилин (HD-video).
25. Адвайта-йога. 47 хвилин (HD-video).
26. Аштанга-йога. 60 хвилин (HD-video).

Книги та фільми можна замовити з сайтів:  
<http://ua.religiousbook.net/shop/index.html>  
<http://stores.lulu.com/spiritualheart>,  
<http://ru.spiritual-art.info>.